

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שביעי מהחברות הגרמ"י שניידר שליט"א

אוי לנו.. "מעלבונה של תורה"

הפני חיים

ובימים אלו [בסדר הלוח היומי של הגאון הצדיק ר"י סגל זצ"ל ראש ישיבת מנצ'סטר] למדו את דבר קדשו של הח"ח בענין זה, וכמה פעמים ציטטו רבנו. וז"ל: היצר הרע מסית לאדם דלא שייך כלל דין מבזה תלמיד חכם רק בזמן הגמרא שהיו חכמים ביותר, אבל לא על אלו שבזמננו. והוא "טעות גמור" דכל תלמיד חכם הוא "לפי הדור", ואפילו בזמננו אם הוא רק "ראוי להורות ויגע בתורה" נקרא תלמיד חכם, והמבזה אותו אפילו בדברים בעלמא, ואפילו שלא בפניו עון פלילי הוא, וחייב נדוי על זה, כדאיתא ביורה דעה וכו', עכ"ל.

מעשים "נוראים" שנעשו רח"ל

ואוכל להעיד מה שראיתי בעצמי, כמה וכמה שבאו לבקש מחילה מרבנו זצוק"ל, וכן הגיעו אליו הרבה מכתבים של "בקשת מחילה", להתחנן לפניו שימחל להם על שדברו שלא בכבוד... וכעת הם נמצאים במצב של חולי "מסוכן", ה' ישמרנו, ומבינים שזה קרה להם בגלל זה. ולא נאריך, אך צריכים לדעת חומר הנורא של זה, ונוכל לומר ע"ז את לשון הפסוק – "גורו לכם מפני חרב".

אין רפואה... רח"ל!

ואעתיק קטע קצר שה' רבנו חוזר ואומר: רואים לדאבונינו שיש רח"ל הרבה מאד חולים שאינם מתרפאים, ומגיעים עד כדי רח"ל... ומתפללים על מה עשה ה' בכה, אך בדברי חז"ל מצינו כי המבזה תלמיד חכם אין רפואה למכתו... ואם חז"ל אומרים "אין רפואה למכתו" הרי זה כפשוטו – אין רפואה למכתו!

וזה דבר שכיח מאד, ובפרט בישיבות, שמבזים את הראש ישיבה ואת הרמ"ם והמשגיחים, וזה הכל בכלל "אין רפואה למכתו" רח"ל...

למצערים "שלוחי" דרבנן

ולאותם הרודפים את ה"שלוחי דרבנן", באופנים גרועים ביותר, אשר מצד עצמו הנפש סולדת מלשמוע התנהגות שאינה מתאמת לכל יהודי, ובפרט לא למי שמתיימר לחקקא "בן תורה", ה' ירחם. אך הוין מזה, הרי הדברים ברורים שעיקר כונתם כנגד "המשלחים", והרי הם בכלל "מבזי תלמידי חכמים" רח"ל.

וספר רבנו שאמר לו מרן החזו"א זצוק"ל, שבזמן מרן החתם סופר זצוק"ל, היו בעלי בתים שלא ה' נחא להו דרכו הקדושה, ורצו לצער רח"ל, אך לא רצו לעשות להדיא... ולכן היו מתנכלים לתלמידיו, באשר ידעו את אהבתו הגדולה לתלמידיו, שיצטער מאד כאשר מצרים להם... ורצת החזו"א להראות, עד כמה היתה חיבתו של החתם סופר לתלמידיו, שידעו כולם, שכל המיצר להם, הרי הוא כמיצר לחתם סופר עצמו.

חנוכיה של "כבוד התורה"

ואסיים בפסק "מיוחד", שהשמייע בשיעורו השבוע, מרן פוסק הדור הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, בנוגע להל' חנוכה. וכך אמר: יש היכי תמצו, באחד שיש לו חנוכיה גדולה יפה מאד מכסף, ובמקביל חנוכיה "פשוטה", ונאמר לו שידליק דוקא במנורה הפשוטה. והיכי דמי, כגון שהחנוכיה הקטנה קיבל ילד "פרס" על לימודו בהתמדה גדולה. ואומר מרן שליט"א הדלקה בחנוכיה זו, היא "כבוד התורה" ופירסומה, וזה עולה על מעלה חובתו של החתם סופר לתלמידיו, הנה לנו לימוד גדול, האיד מרבים "כבוד התורה" בצורה חיובית. והלואי שנוכח להגדיל ולהאדיר תורה בישראל, וכל "החושך" כהלום יעוף.

צירוף מאורעות...

שמועות שמענו, ופלצות תאחזנו, על כמה מקרים "נוראים" שאירעו בשבוע האחרון, של "ביזוי תורתנו הקדושה" רח"ל. אם זה בכת "רפורמיות" בכותל המערבי, שביזו באופן "מבהיל" ספר תורה. ואם בפורעים שחיללו "ספרי תורה" רח"ל, בבית הכנסת ב"קדימה-צורן", ה' ישמרנו. ואם באנשי "בליעל" שהסירו מעליהם כל כושה, ופיזרו בעצם יום "שבת קודש" כתבי "פלסטר" נוראים, כנגד רבותינו גדולי הדור שליט"א, ה' ירחם. אוי לעינים שכך רואות, ואוי לאוזנים שכך שומעות, פחד וחלחלה...

אסור "לשתוק"

ואמור יאמר האומר, מה לי עם פעולות מושחתות, הנעשות משולי המחנה וכו' וכו'. אך לא כן הוזהירו רבותינו, שאסור לשתוק על ביזוי התורה וביזוי תלמידי חכמים. ולא מחויב "תוכחה", שה' מקום לדון אם תועיל התוכחה או לא, אלא זה חיוב "מחאה". וכפי ששמענו מרבנו, הסיבה שרח"ל רשעים מבזים "ספרי תורה", זה נובע ממה שאצלנו חסר מספיק בשמירה על "כבוד התורה". והובאו הדברים כמה פעמים ונעתיק קטע מתוך "פרי חיים".

היכן המלחמה האמיתית?

כפי שרואים כל הזמן שלב רבינו – לבן של ישראל, אינו רגוע כלל וכלל מהגזירות שרוצים ה"ו למעט תורה מישראל, ונאנח קשות על כך, ומצפה לרחמי שמים בכל יום.

אך כאשר לא מחשבותי מחשבותיכם, וקטנינו אינו בר השגה מהמתרחש בלבנו, בכל זאת מפעם לפעם מגלה רבינו מעט מרחשי לבנו.

ואחד מן הדברים שמביא רבנו כימים אלו, הוא מש"כ בספר חסידים (אות ר"ט) וז"ל אם תראה בית של צדיק או בחכמים חרב, או רשעים דרים בו, דע שישאל היו דרים בו דרך ביזוי, וכן בית המדרש שנוהגים בו קלות ראש, סופו נופל ביד רשעים, דיו לעבד שיהא כרבו, כי לא נהגו נכרים קלות ראש וביזוי בבית ה', עד שנהגו בו ישראל, שנאמר המערת פריצים היה הבית הזה, ואח"כ וארוה כל עוברי דרך.

לעולם לא יעשו הנכרים רעה, אלא א"כ יעשו ישראל תחילה רעה ביניהם זה לזה, ולא יתבזו תלמידי חכמים, אלא א"כ יבזו זה לזה תחילה, או שמבזין את התורה ואין מוחין בידם, עכ"ל.

ומסיים על זה רבנו "מפני זה אני פוחד מאד, אם אין ח"ו תביעה על צורת ההתנהגות בישיבות הקדושות, וזו היא שהביאה לצוררי התורה להרים ראש", כמו שרואים בספר חסידים שהכל מתחיל מאתנו... ע"כ מהפרי חיים.

"גורו לכם מפני חרב"

ופלא גדול מאד! האיד לא "רעדו מפחד" אותם כותבי פלסטר, ואותם דוברי... כנגד "המופלג בחכמה" בדורנו, מרן גאון ישראל הגר"ד לנדו שליט"א, שכבר קבע בשעתו רשכבה"ג מרן שר התורה הגרמ"ק זצוק"ל לברך עליו "שחלק מחכמתו ליראיו", וכן לא יחתו מלהחציף רח"ל על מרן ראש הישיבה הגרמ"ה הירש שליט"א, הלא הוזהירונו חכמים "חזרוי בנחלתן".

פרשת השבוע – מי מרגיש שפנה זיוה...

ויצא יעקב מבאר שבע וגו', פרש"י שיציאת צדיק מן העיר עושה רושם, כי פנה זיוה פנה הודה ופנה הדרה. ושאל הגאון הצדיק ר' ברוך שפירא שליט"א למה לא רמזה התורה דבר זה קודם לכן, ביציאת אברהם אבינו ממקומו. והשיב רבנו דבזמן אברהם אבינו, הרי היו כולם עובדי "עבודה זרה" ולא הרגישו כלום, ביציאת צדיק, אבל עכשיו כבר היו קצת אנשים שאינם עובדי עבודה זרה, והרגישו ברושם של יציאת הצדיק.

ב' - נושא בעול עם חבירו

כידוע מהדברים הצריכים חיזוק, הוא הענין של "נושא בעול עם חבירו", שמונהו חז"ל לא מארבעים ושמונה קניני התורה, ואמנם הרבה פרטים נכללין בזה, ולא נוכל להאריך בכל הפרטים, אך נביא מעט מיסודי הדברים, ותן להכם ויחכם עוד.

התייחסות ל"כל אחד ואחד"

ונפתח באומר הכא מן החדש, מה שאמר רשכבה"ג מרן הגר"ד לנדו שליט"א השבוע, בישיבת "ליקווד" בירושלים. ברשות ידידי ראש הישיבה שליט"א, נאמר דברי תורה ליום היארצייט של מרן גאון העולם רבן של ישראל רבי אהרן קוטלר זכר צדיק לברכה.

ידוע שרבי אהרן קוטלר היה אש התורה בוערת בו, מצד שני היה בין אדם לחבירו. הייתי פעם אחת, זה היה בישיבת מלבודקא, הוא אמר שיעור באש להבה, אש קודש, ואח"כ ראש הישיבה ארח אותו וגם אנחנו היינו שם, וכל מי שאמר איזה דבר בקצה השולחן הוא התעניין מה הוא אומר, בכוחות התעניינות בשקט, ראו שהכל בוער לשם שמיים, כל השיעור היה אש קודש, אבל יש כאן בני אדם, הכל מה הוא אומר, מה הוא אומר, בקצה השולחן לשמוע, הכל היה אש קודש, זה לא היה ענין של תכונות, ענין שבוער בו אש התורה. אני לא אומר חידושים, כולם יודעים את זה, אבל אמרנו את הנקודה החשובה הזאת. ע"כ דבריו הנפלאים.

רכב ישראל ופרשיו

וכעת נביא כס"ד מתוך הדברים שאמר רבנו בהספד על ידיד נעוריו, מרן הגאון הצדיק ר' משה פאלאוויצ'יק זצ"ל, בהלווייתו (ליל ב' כ"ב אייר תשנ"ה) בירושלים. ועמד להבדיר גדול החשיבות של "נושא בעול חבירו".

כתוב במלכים (ב' ב') ויעל אליהו בסערה השמים, ואלישע רואה והוא מצעק "אבי אבי רכב ישראל ופרשיו". ובמועד קטן (דף כ"ו) אמרו "ת"ר ואלו קרעין שאין מתאחין, הקורע על אביו ועל אמו ועל רבו שלימדו תורה. ומפרש בגמ' ורבו שלימדו תורה מנולן דכתיב ואלישע רואה וגו', אבי אבי זה אביו ואמו, רכב ישראל ופרשיו זה רבו שלימדו תורה, מאי משמע כדמתרגם רב יוסף, רבי רבי דטב לחון לישראל "בצללותיה" מרתיכון ופרשיו.

ולכא"ו מה שייכות יש לזה עם רבו שלימדו תורה, אם הפסוק מדבר על תפילה שמתפלל על ישראל, והאיך אפשר ללמוד מזה על רבו שלימדו תורה. וכתב המחש"א לפרש ע"פ הגמ' בב"ב (דף קט"ז) מי שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים. אלמא דחכם הוא מי שתפילתו נשמעת.

תפילותיו על "כל יחיד ויחיד"

ואפשר דמבואר כאן בגמ' חידוש בגדר ת"ח, דהנה אליהו הנביא היה חכם, ולא סתם חכם אלא חי' אחד מגדולי מקבלי התורה, דמושה קבל תורה מסני ומסרה ליהושע וכו', ואחד מהם היה אליהו הנביא, וכדי שיזכה להיות ממקבלי התורה זוכה רק מי שתפילותיו מראין שכל הדאגות של כלל ישראל מונחין עליו, וזהו מאי דמתרגם רב יוסף, דטב לחון לישראל בצלותיה מרתיכון ופרשיו, דהיינו שכל תפילותיו היו על כל כלל ישראל, וזהו על ידי שכל יחודי ויחודי היה נוגע ללב, והיה מתפלל עליו בכל הלב.

יסוד "הכרחי" במהות תלמיד חכם

ומבואר כאן בגמ' שבלי דרגה זו חסר לו בדרגת ת"ח, דהתלמיד חכם הגדול, הוא רק זה אשר מלבד גדלותו בתורה מונח עליו גם הדאגות של כלל ישראל, וכל יחודי תופס אצלו מקום בלב, בדרגה כזו שיהא טב לחון לישראל בצלותיה מרתיכון ופרשיו.

[והיות שחלק גדול נאמר ביידיש, וביידיש התבטא יותר חזק, אעתיק כס"ד כמה משפטים מהמקור. "פאז קען נישט זיין אריכטיגער חכם...". אן דעם. וכן אמר, דער גרויסער תלמיד חכם, איז דער וואס הויתר וואס ער איז את"ח. האט ער די דאגות פון כלל ישראל, יעדער ייד פארנעמט ביי איהם אהארט אין הארציק, ע"כ. התרגום עד כמה ששייך לתרגם, נמצא בפנים, והסכים עליו רבנו].

שחי' לו לבקש על דורו..

וכן אמרין במכות (דף י"א) על מאי דכתיב וישב בה עד מות הכהן הגדול, לפי שהיה להן לבקש רחמים על דורן ולא בקשו, ולכא"ו וכי לא התפלל, והרי כל יחודי מתפלל וכולל בתפילתו את כל הכלל ישראל, אלא דמה שאדם "מרגיש יותר את הצער" של השני, התפילה היא אחרת, ולכן הכהן גדול אם היה מרגיש יותר את הצער של כל יחודי, היה מתפלל יותר חזק, וממילא לא היה מגיע מצב שיהי' רוצח בשגגה, ואם יש רוצח בשגגה זוהי תביעה.

טוב להם לישראל מרתיכון ופרשיו.

וזהו מה שאמרו על אליהו הנביא דמקרי רבו שלימדו תורה, כי אליהו הנביא היה לו בלבד את "כל הכלל ישראל", וזה היה מתבטא על ידי תפילותיו, שהיה מתפלל עליהן בכל לבו, והיה טוב להם לישראל מרתיכון ופרשיו.

[וכע"ז איתא בתנא דבי אליהו רבא פ"ו, זכרו תורת משה עבדי, וכי תורת משה היא והלא שלך היא וכו', אלא הואיל ועמד בתפילה ד' וחי' פעמים והציל את ישראל מן המיתות העלה עליו הכתוב כאילו כל התורה כולה של משה היא ע"ש. ומבואר ע"פ הנ"ל].

כל יחודי "עלה לו בבריאאות"

והוסף: מי שיודע והכיר את הנפטר הגדול החסיד וצדיק ר' משה, יודע ש"כל יחודי" היה תופס אצלו בלב, והצער של כל יחודי ויחודי היה עולה לו ממש "בבריאאות", ולא רק עכשיו, אלא "כל ימיו" היה כן, ואפי' בחיותו צעיר כבן י"ג היו אנשים מבוגרים ממנו הרבה, מרגישים קרבה להיות בסביבתו. וזה בלי שעשה והשפיע עליהם, רק "כל אחד ידע שיש לו מקום אצלו בלב". ואדם כזה עליו אפשר לומר באמת שהוא החכם מה שחז"ל קוראים אותו חכם, שניכר עליו שאינו סתם חכם, אלא שלבו של כל יחודי תופס אצלו מקום, ע"כ.

מעשה "אחד"

וכל אחד יודע כמה הדברים מתאימים "בדיוק" על רבנו זצוק"ל, כמה חי' לבו על כל אחד ואחד, באופן נדיר ומופלא ביותר, ולא אכביר במלון, כאשר עובדות רבות ראינו על כך, רק נזכיר אחת מיני רבות, שמושם מה נחרט עמוק עמוק בלבי, "האנחה..." על מי שלא הכיר כלל. וכך חי' המעשה, לפני בשלישים וחמש שנה, שזכיתי לחזור אבלחט"א עם רבנו הבית, לאחר שיעור כללי בישיבתו חק' "גאון יעקב". והגענו עם "רכב המצות" המונחג ע"י ידידנו הנעלה הרב ר' יאיר אשקלון שליט"א, וטרם עלה רבנו הבית, עמדה למטה על המדרגה, בסמוך למדרגות החצר, אשה.

והנה אחרי שנכנס רבנו לחדרו, נשמעו דפיקות בדלת, ומיד אמר "אני אפתח", ונאח"כ הכנתי את הסיכה שלא רצה שאני אגש, וניגש לדלת, ופתחה בערך - רוחב 20 ס"מ! עם ראשו מורכן "כולו" כלפי מטה, ועמדה שם אשה, ושאל מה רצונת. וסיפרה בכאב שבאה ממרחק גדול, ויש להם רק ילד אחד כבן 15, ומחכים לעוד ילד, ושאל אותה רבנו כמה שאלות, וענה מה שענה.

אח"כ סגר את הדלת, ונכנס בחזרה לחדרו, ואז פרץ "באנחה נוראה" שלא ניתן לשכוח, עם זעקה אוויר וזיי... ועמדתי משתומם, האיך שייך להתאנח כל כך, על צרה של אדם שאינו מוכר כלל... ואין לי תשובה רק הדברים שהבאנו למעלה.

אין לנו אלא להתבונן "בנפשנו" היכן אנחנו עומדים בנושא רגיש זה, וככל שנתחזק יותר, נזכה לכל המעלות בעזרי"ת.

לע"נ האשה הצדקנית מרת רחל דבורה ע"ה ברלון בת רבנו ר' אהרן יהודה לייב זצוק"ל, אשת חבר לחגאון הגדול ר' זאב זצ"ל ראש ישיבת "גאון יעקב", היא"צ חי' השבוע ד' כסלו.

זכתה לשמש "במסירות גדולה מאד" את הור' הגדולים, ובפרט בשנים האחרונות של אמה הרבנית הצדקנית מרת תמר ע"ה, ימים ולילות היתה אצלה במסירות עצומה. תנצב"ה.

לע"נ האי גברא יקרא ראש ישיבת "בני ראם", הרה"ג ר' שמואל יהודה גר ב"ר משה צבי זצ"ל, היא"צ - בשב"ט מ' כסלו.

גודל קרבתו לרבנו "כל יתואר", שלא עשה צעד ושעל בלי הוראה ברורה מרבנו. ואזכיר דבר מיוחד בגודל חביבותו לרבנו, שפעם אמר רבנו "ארבע" שמות שמזכיר בכל תפילה לרפואה - יהיה לרצון, וא' מהם חי' שמו. וזה להרחבת תורה בעולם באופן "מיוחד".

זכותו תעמוד לנו"ב הצדקנית תחי', ולבנו הגדול הרה"ג ר' משה צבי שליט"א המנהל כיום את הישיבה"ק באופן נפלא, ולכל משפחתו חיקרה שיחיו.

"אוהבים דבריה" - מלאכה על ידי שם"

יל"ע בכונה או כותב ע"י שם, אי חשיב מלאכה להתחייב בשבת.

והנה בששת ימי בראשית חי' הכל ע"י דבר ה', וע"ז כתיב וישבות ביום השביעי מכל מלאכתו, הרי דשבותה מדיבור, נחשב ששבת מ"מלאכה". וע"י שבת ע"ה ב' דהמנפה בכלי זכוכית חייב, וה"נ ע"י שם י"ל דהוי מלאכה, והמכבה אש ע"י נשיפה [באופן דצריכה לגופה ואינו מקלקל] חייב, כמו בזכוכית.

ויל"ע דבכל עבירה שאדם עושה [או מצוה] הרי נברא מלאך, ונמצא בורא מלאך וליהוי מלאכה, אלא דמלאכה היא כשנוצר דבר גשמי, ולא כשנוצרה בריאה רוחנית.

לתרומות להפצת הגליון השבועי ולקבלת הגליון ניתן לפנות למס' 055-7600953 וכן בקובץ השבועי "אוצר הפרשה" או למייל לאורי נלך s31626532@gmail.com וכן ניתן להשיג את הגליון מודפס ברש"י 14 קומה ב' ליד הדלת

לתועלת הרבים ניתן להאזין לדברים על פרשת השבוע מרבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה.

ע"י יבדלה"ט החברותא שליט"א כמידי עש"ק בקו אילת השחר שמספרו 0799-555-555 שלוחה 6.